

neuvotteleva virkamies

Juha Vanhatalo

17.1.2025

VALTIONEUVOSTON ASETUS VUODELTA 2025 MAKSETTAVASTA ETELÄ-SUOMEN KANSALLISESTA TUESTA**Yleistä**

Maa- ja puutarhatalouden tulotukijärjestelmä muodostuu Euroopan unionin kokonaan rahoittamista suorista tuista, osarahoittamista luonnonhaittakorvauksesta ja maatalouden ympäristökorvauksesta, eräistä muista korvauksista sekä EU:n tukijärjestelmiä täydentävistä kansallisista tuista. Euroopan komission, jäljempänä komissio, päätti 27.10.2022 Etelä-Suomen kansallisen tukijärjestelmän hyväksymisestä vuosiksi 2023–2027 C(2022)7573. Päätös perustui maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 992/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 214 a artiklaan. Yhteisen markkinajärjestelyasetuksen (EU) N:o 1308/2013 214a artikla uudistettiin maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (EU) N:o 1308/2013, maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatujärjestelmistä annetun asetuksen (EU) N:o 1151/2012, maustettujen viinituotteiden määritelmästä, kuvauksesta, esittelystä, merkinnöistä ja maantieteellisten merkintöjen suojasta annetun asetuksen (EU) N:o 251/2014 sekä unionin syrjäisimpien alueiden hyväksi toteutettavista maatalousalan erityistoimenpiteistä annetun asetuksen (EU) N:o 228/2013 muuttamisesta annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (2021/2117) osin muutetuin ehdoin ja määrin verrattuna aiempaan artiklamuotoiluun. Etelä-Suomessa tukialueella AB keskeisin kansallisen tuen tukimuoto on Etelä- Suomen kansallinen tuki. Lisäksi alueella maksetaan eräitä muita kansallisia tukia, kuten sokerijuurikkaan kansallista tukea. Valtion ja maataloustuottajien keskusjärjestöjen (MTK ja SLC) maa- ja puutarhatalouden kansallisen tuen neuvottelijat osallistuivat vuoden 2025 kansallisen tuen jakoehdotuksen valmisteluun.

Asetusluonnoksesta on pyydetty lausuntoa valtiovarainministeriöltä, Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta, Ruokavirastolta, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksien Maaseutu ja energia -yksiköiltä, Ahvenanmaan valtionvirastolta, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.:ltä, Pro Agria keskusten liitolta ProAgria Svenska lantbruksällskapens Förbund rf.:ltä, Kauppapuutarhaliitolta ja Hedelmän- ja marjanviljelijäinliitolta. Lisäksi asetuseräluonnos on ollut esillä maa- ja metsätalousministeriön internetsivuilla 6.11.-27.11.2024. Lausuntoaika oli lyhennetty kolmeen viikkoon hakuaikataulujen varmistamiseksi. Valtiovarainministeriö, Ruokavirasto ja Kauppapuutarhaliitto ry ilmoittivat, että niillä ei ole lausuttavaa asetuseräluonnoksesta. Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoi lausunnossaan, että

kasvihuonetuotannon tuen ennakon tulisi olla 80 prosenttia viljelyalan perusteella laskettavasta tuesta, mikä toisi joustoa sekä hallinnolle että tuen hakijalle. Mahdolliset tukeen kohdistuvat seuraamukset olisivat lausunnon mukaan hallinnollisesti kevyempää pidättää loppumaksusta kuin viedä ne takaisinperintäprosessiin, joka saattaa viedä viljelijän taloudelliseen ahdinkoon. Hedelmän- ja Marjanviljelijäin liitto toivoo lausunnossaan, että tulevina kausina varastointituki laajennettaisiin koskemaan myös pakastemarjoja. Pakastemarjat varmistavat lausunnon mukaan kotimaisten marjojen ympärivuotisen saatavuuden, joka olisi marjojen ravintosisällön huomioon ottaen huoltovarmuuden kannalta tärkeää. Saatujen lausuntojen perusteella asetusesitystä ei ollut tarpeen muuttaa.

1. Yleisperustelut

1.1.Vuodelta 2025 maksettava Etelä-Suomen kansallinen tuki

Etelä-Suomen kansallista tukea ehdotetaan maksettavaksi tukialueella AB sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettuna tukena, jäljempänä tuotannosta irrotettu tuki sekä kasvihuonetuotannon tukena ja puutarhatuotteiden varastoinnin tukena. Komission päätöksessä asetetaan rajoitteet myös yksikkötuen enimmäismäärille. Ehdotetut yksikkötuet ovat näitä enimmäismääriä pienemmät. Vuodelta 2025 Etelä-Suomen kansallista tukea ehdotetaan maksettavan komission päätöksen mukaisesti yhteensä noin 16,30 miljoonaa euroa, jonka arvioidaan käyttävän komission päätöksen maksuvaltuutta mahdollisimman täysimääräisesti. Tuen määrä laskee tukivuoden 2024 tasosta.

Sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetun tuen tukitaso ehdotetaan maksettavaksi 43 euroa viitemäärän yksikköä kohti, joka olisi 1 euroa viitemäärän yksikköä kohti enemmän kuin vuonna 2024. Tukeen voidaan käyttää yhteensä enintään 6,2 miljoonaa euroa, joka on 0,1 miljoonaa euroa vuotta 2024 vähemmän. Yksikkötuen määrä on mahdollista nostaa, koska tukikelpoisten yksiköiden määrän ennustetaan olevan vuodesta 2024 vuoteen 2025.

Etelä-Suomen kansallista tukea maksetaan puutarhataloudelle kasvihuonetuotannon tukena ja puutarhatuotteiden varastointitukena. Kasvihuonetuotannon yli seitsemän kuukauden viljelyn tueksi ehdotetaan 9,2 €/m² ja lyhyen kauden (2–7 kk) viljelyn tukitasoksi ehdotetaan 3,4 €/m². Yksikkötuki olisi molemmissa sama kuin vuoden 2024 tukitaso. Vuonna 2025 tukeen ehdotetaan käytettäväksi 9,30 miljoonaa euroa, joka olisi 0,20 miljoonaa euroa vuotta 2024 vähemmän. Yksikkötuen määrä voidaan pitää samana, koska tukikelpoisten yksiköiden määrän ennustetaan alenevan vuodesta 2024 vuoteen 2025. Tillin ja persiljan yli 7 kuukauden vuosittaisessa viljelyssä ei kasvihuonetuessa olisi tukikelpoista viljelytapa, jossa kasvien siemenet kylvetään suoraan kasvihuoneen lattialla olevaan maapohjaan. Sen sijaan tukikelpoisia olisivat tillin ja persiljan ruokkutuotanto, viljely maapohjassa käyttäen istutettuja taimia sekä taimikasvatustilat. Suoran siemenkylvön käyttö yhdistelmäviljelyssä oikeuttaisi tukeen silloin, kun viljelyn pääkasvi on jokin muu tukikelpoinen kasvi kuin tilli tai persilja.

Lyhyemmässä 2-7 kuukauden viljelyssä tillin ja persiljan viljely suoraan maapohjaan kylvämällä on jatkossakin tukikelpoista, samoin kuin muut viljelymuodot.

Puutarhatuotteiden varastointituen yksikkötukien tasot olisivat avaustasoina samat kuin vuonna 2024. Koneellisesti jäädytettyjen varastojen tukitasoksi ehdotetaan 10,0 €/m³ ja muiden varastojen tukitasoksi 6,2 €/m³ ja varastomäärien ilmoituspäiviä olisi kaksi. Varastomäärät ilmoitettaisiin marraskuun 1. ja joulukuun 15. päiviltä. Tukeen ehdotetaan käytettäväksi enintään 1,0 miljoonaa euroa, joka on sama määrä kuin vuonna 2024.

Toimivalta valtioneuvostolle on asiassa osoitettu maa- ja puutarhatalouden kansallisten tukien lain (1559/2001) 4 §:n 2 momentissa, 7 §:n 1 momentissa, 10 §:n 6 momentissa, 10e §:n 3 momentissa, 11 §:n 4 momentissa ja 12 §:n 4 momentissa. Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen vuodelta 2025 maksettavasta Etelä-Suomen kansallisesta tuesta.

1.2 Taloudelliset vaikutukset

Valtion talousarvion momentilla 30.20.40 (maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki) on vuonna 2025 osoitettu varat yhteensä 350,00 miljoonan euron suuruiseen maa- ja puutarhatalouden kansalliseen tukeen. Määrärahaa 4,00 miljoonaa euroa on varattu tukien täytäntöönpanoon liittyvien, ennakoidun tukimenekin ylittävien, tukien ja tukitasojen muutostarpeisiin. Lisäksi käytössä on vuodelta 2024 siirtyvää momentin määrärahaa.

	23.1.2025 tehtävät päätökset (milj. euroa)	Myöhemmin tehtävät päätökset (milj. euroa)	Yhteensä (milj. euroa)
Etelä-Suomen kansallinen tuki	16,3	-	16,3
Pohjoinen tuki	305,8	15,2	321,0
Muut tukimuodot	4,7	3,3	8,0
YHTEENSÄ	326,8	18,5	345,3

Etelä-Suomen kansalliseen tukeen vuodelta 2025 arvioidaan tarvittavan 16,30 miljoonaa euroa. Etelä-Suomen kansalliseen tukeen tarvittava määräraha on otettu huomioon maa- ja puutarhatalouden kansallisen tuen momentin jakoehdotusta laadittaessa. Muut momentilta 30.20.40 rahoitettavat kohteet huomioon ottaen määrärahan arvioidaan riittävän ehdotettuun tarkoitukseen.

2. Yksityiskohtaiset perustelut

1 § Asetuksen 1 §:ssä säädettäisiin soveltamisalasta. Asetusta sovellettaisiin maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain perusteella maksettavaan Etelä-Suomen kansalliseen tukeen, jota maksetaan sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta

irrotettuna tukena, kasvihuonetuotannon tukena ja puutarhatuotteiden varastointitukena.

2 § Asetuksen 2 §:ssä säädettäisiin tukien yleisistä määräytymisperusteista. Tuet maksettaisiin alueittain eriytettyinä noudattaen eräiden maaseudun kehittämisen korvauksien, suorien viljelijätukien ja maa- ja puutarhatalouden kansallisten tukien korvaus- ja tukialueista ja niiden saaristoksi luettavista osa-alueista annetun valtioneuvoston asetuksen (1379/2022) säädettyä tukialuejakoa. Etelä-Suomen kansallista tukea voitaisiin maksaa enintään asetuksen liitteessä säädettyjen enimmäismäärien mukaisesti tuotannonalaa ja tukimuotoa kohden ja määrien ylittyessä yksikkötukea alennettaisiin. Tukeen oikeuttava eläinmäärä muunnetaan eläinyksiköiksi käyttäen eläinyksiköistä eräissä maaseudun kehittämisen korvauksissa ja kansallisissa maa- ja puutarhatalouden tuissa annetun valtioneuvoston asetuksen (1378/2022) mukaista menettelyä.

3 § Asetuksen 3 §:ssä säädettäisiin tuotannosta irrotetun tuen määrästä ja ennakosta. Aiemman käytännön mukaisesti tuotannosta irrotettua tukea vuodelta 2025 voitaisiin myöntää 1.9. hakijan hallinnassa olevan viitemäärän perusteella.

4 § Asetuksen 4 §:ssä säädettäisiin tuen myöntämisen edellytyksenä olevista eläinrekisteröintivelvoitteista, tukea hakevat eläinten pitäjät ovat rekisteröineet eläinten pitopaikat ja ilmoittaneet niihin eläintenpitotoiminnasta EU:n säädösten ja eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain mukaisesti, jotta ne voidaan ottaa huomioon tilan eläintiheyttä määriteltäessä.

5 § Asetuksen 5 §:ssä säädettäisiin kasvihuonetuotannon tuen määräytymisestä. Tuki määräytyisi 15 päivänä toukokuuta viljelykäytössä olevan kasvihuonepinta-alan mukaan kuten aiemminkin. Viljelytaut huomioitaisiin kuten aiemminkin. Vähimmäispinta-ala olisi edelleen 300 neliometriä ja kalenteriviikon tarkkuudella laadittu viljelysuunnitelma olisi edelleen tuen myöntämisen edellytyksenä. Jos viljelykausi muuttuu lyhyestä pitkäksi, tuki määräytyisi lyhyen viljelykauden mukaisena. Tukea myönnettäisiin tomaatin, kasvihuonekurkun, avomaankurkun, *Lactuca sativa* ja *Cichorium* -lajien salaattien, lehtitillin, persiljan, paprikan, kiinankaalin, leikkokukkien, leikkovihreän, ryhmäkasvien sekä sisätiloihin tarkoitettujen, ruukussa viljeltävien koristekasvien kasvihuonetuotantoon. Vain salaatin sekä lehtitillin ja persiljan taimituotanto omaan kasvihuoneviljelykäyttöön olisi tukikelpoista kuten aiemminkin.

6 § Asetuksen 6 §:ssä säädettäisiin kasvihuonetuotannon tuen määrästä ja 90 prosentin tukiennakosta lyhyelle eli vähintään 2 kk, mutta enintään 7 kk viljelykaudelle ja pitkälle eli yli 7 kk viljelykaudella. Pitkän viljelykauden tukea myönnettäisiin, jos kasveja, joiden viljelyä voidaan tukea, viljellään pidempään kuin seitsemän kuukautta vuoden 2025 aikana. Avomaankurkun, kiinankaalin ja rapealehtisen keräsalaatin viljelyalan perusteella tuki myönnettäisiin kuitenkin aina lyhyen viljelykauden tukena ja useita kasveja peräkkäin viljeltäessä tuki myönnettäisiin sen kasvin mukaan, jonka viljelyaika on pisin. Ehdot olisivat samat kuin aiempina vuosina.

7 § Asetuksen 7 §:ssä säädettäisiin puutarhatuotteiden varastointituesta tuen tukitasoa lukuun ottamatta samoin perustein kuin aiempina vuosina. Puutarhatuotteiden varastointitukea voitaisiin myöntää pykälässä säädettyjen kahden päivämäärän varastossa olevien puutarhatuotteiden tukeen oikeuttavien varastointimäärien keskiarvon perusteella koneellisesti jäädytetyille varastolle ja muulle varastolle

eriytettyjen tukitasojen mukaisesti. Varastointimäärä olisi ilmoitettava kuutiometrin tarkkuudella ja siihen saisi sisällyttää ainoastaan ne puutarhatuotteet, jotka ovat olleet kauppakelpoisia varastoon pantaessa. Tuen myöntämisen edellytyksenä olisi normaali varastointitapa ja kauppakunnostuksen yhteydessä pilaantuneita ei sisällytettäisi varastointimäärään. Tukikelpoisia puutarhatuotteita olisivat kiinankaali, kyssäkaali, lanttu, mukulaselleri, nauris, omena, palsternakka, porkkana, punajuuri, punakaali, purjo, ruusukaali, savojjinkaali, sipuli ja valkokaali.

8 § Asetuksen 8 §:ssä ehdotetaan asetuksen voimaantulopäiväksi 29.1.2025.

Liite Asetuksen liitteessä esitettäisiin Etelä-Suomen kansallisen tukijärjestelmän hyväksymisestä vuosiksi 2023–2027 annetussa komission päätöksessä C(2022)7573säädettyjen enimmäismäärien jakautuminen sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetun tuen, kasvihuonetuotannon tuen ja puutarhatuotteiden varastointituen osalta miljoonina euroina.